

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818200833
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erik Varga
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5818200833.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Erika Vargu a členov senátu - sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Róberta Urbana, v spore žalobcu: H. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. C. XXX, F., právne zastúpený JUDr. Marínou Šimkovou, advokátkou so sídlom U. XX, T. T., proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 11Csp/27/2018-175 zo dňa 11. decembra 2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere č. 209790-27064 zo dňa 19.12.2014 a na ňu nadväzujúcej rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej dňa 20.12.2014.

2.Východiskovo za nesporné súd prvej inštancie vyhodnotil, že dňa 19.12.2014 bola medzi sporovými stranami uzavretá zmluva o revolvingovom úvere č. 209790 - 27064, kde ako dlžník bol označený subjekt „H. P., F. C. XXX, XXX XX F., IČO 43 755 267“. Zároveň z článku 1 bod 1. upravujúceho „Predmet zmluvy“ vyplýva, že žalovaný ako veriteľ poskytne žalobcovi ako dlžníkovi na účely výkonu jeho podnikateľskej činnosti peňažné prostriedky v dohodnutej výške 8 256 eur do ôsmich pracovných dní do doručenia jedného podpísaného rovnopisu tejto zmluvy dlžníkom veriteľovi vrátane všetkých jej príloh.

3.Okresný súd preto čiastkovo uzavrel, že žalobca bol identifikovaný ako fyzická osoba - podnikateľ, podnikajúci pod obchodným menom, zapísaný v živnostenskom registri a označený aj identifikačným číslom, preto nemal postavenie fyzickej osoby - spotrebiteľa, na ktorého právne postavenie by sa v takto uzavretom zmluvnom vzťahu mali aplikovať ustanovenia o spotrebiteľskom práve. Je síce pravdou, že takéto označenie žalobcu ešte samo osebe nevyklučuje možnosť, aby v tomto zmluvnom vzťahu mal postavenie spotrebiteľa, avšak muselo by sa tak stať v prípade, ak by bol úver určený pre jeho osobnú potrebu, prípadne pre potrebu príslušníkov jeho domácnosti. Ochrany ako spotrebiteľ a tým aj aplikácie noriem spotrebiteľského práva by sa potom mohol domáhať jedine vtedy, ak by žalovaný zo všetkých okolností vedel alebo musel vedieť, že skutočným účelom úveru je osobná potreba žalobcu (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 20.1.2005 č. C-464/01, podľa ktorého pri hodnotení, či podnikateľ konal pri uzatváraní zmluvy ako spotrebiteľ, treba brať do úvahy, či sa osoba, ktorá sa dovoľáva postavenia spotrebiteľa, správala tak, že u druhého účastníka zmluvy mohla oprávnenne vzbudiť dojem, že koná na podnikateľské účely).

4.Súd prvej inštancie však dospel k záveru, že žalobca je nielen označený ako fyzická osoba podnikateľ, zapísaná v živnostenskom registri, ale aj to, že úver bol poskytnutý k výkonu podnikateľskej činnosti žalovaného. Zo žiadnych okolností súdu nevyplývalo, že by žalobca u žalovaného mohol vyvolať dojem, že nekoná na podnikateľské účely. Žalobca ničím nepreukázal, že žalovaného žiadal o poskytnutie spotrebiteľského úveru, naopak, v žiadosti o úver deklaroval, že mieni úver použiť na podnikanie (konkrétne ako účel čerpania je aj v žiadosti uvedené „investičný“) a aj podpisom zmluvy potvrdil,

že peňažné prostriedky sú určené na výkon jeho podnikateľskej činnosti, čo deklaroval aj príslušnými dokladmi - živnostenským listom, kópiou daňového priznania a potvrdením o výške daňovej povinnosti. Žalovaný preto nemal dôvod pochybovať o tom, že žalobca nie je a nemôže byť spotrebiteľom v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, t.j. že by mal byť spotrebiteľom fyzickou osobou, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Napokon, uzavretiu zmluvy predchádzalo podanie žiadosti o úver, kde sa tiež žalobca identifikoval svojim identifikačným číslom, miestom podnikania, a zároveň žalobca predložil živnostenský list, daňové priznania za rok 2012 a 2013 a výpis z bankového účtu.

5. Neobstojí následne podľa súdu prvej inštancie argumentácia žalobcu, v zmysle ktorej podpísal vopred pripravenú zmluvu bez možnosti čítania a hoci je uvedený odkaz na jeho živnosť a IČO, ide o zmluvu spotrebiteľskú a pre obsah celého radu neprijateľných zmluvných podmienok aj zmluvu absolútne neplatnú s odkazom na § 37 a 39 Občianskeho zákonníka. Žalobca totiž pristúpil k uzavretiu zmluvy s dohodnutým obsahom, zmluvu podpísal a je len na jeho ťarchu, že si predpripravenú zmluvu (ne) neprečítal, hoci finančné prostriedky podľa zmluvy titulom úveru na podnikateľskú činnosť prevzal. Takéto konanie nemožno hodnotiť ako konanie, ktoré by nebolo urobené slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne.

6. Aj vo vzťahu k rozhodcovskej zmluve okresný súd zistil, že rozhodcovská zmluva je uzatvorená na samostatnom liste podpísanom žalobcom a žalovaným. Rozhodcovskú zmluvu z uvedeného dôvodu nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko bola individuálne dohodnutá a obsahom rozhodcovskej doložky je aj možnosť žalobcu odstúpiť od tejto zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní od uzavretia tejto zmluvy. Tiež možno súhlasiť s argumentáciou žalovaného, že uzavretie predmetnej rozhodcovskej zmluvy nebolo podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere.

7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

8. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Primárne okresnému súdu vytýkal doručenie rozsudku, ako aj predvolania na pojednávanie, do súkromnej elektronickej schránky právneho zástupcu. Z termínu pojednávania, ktorý bol vytýčený na október 2019, sa právny zástupca ospravedlnil a aj z následného termínu vytýčeného na 11.12.2019 by sa ospravedlnil (pokiaľ by o ňom vedel) z rodinných a zdravotných problémov - ošetrovanie člena rodiny. Na základe uvedeného sa preto dodatočne ospravedľuje z neúčasti na pojednávaní dňa 11.12.2019.

10. Okrem toho neboli ani naplnené podmienky na prípadné vynesenie rozsudku pre zmeškanie žalobcu podľa § 278 a nasl. CSP a žalobca nebol podľa § 281 CSP poučený v rozsudku o možnosti podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, ak z ospravedliteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci.

11. Ďalej odvolateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/188/2018 zo dňa 23.01.2019, ktorým súd zrušil rozsudky nižších súdov a uložil im, aby podali vysvetlenie, akými úvahami sa riadili a k akým záverom dospeli pri riešení otázky absolútnej neplatnosti, na ktorú sú povinné prihliadať ex offo. Na podklade uvedeného uznesenia, pokiaľ sa už súdy stotožnili s argumentáciou žalovaného, podľa ktorej úverová zmluva nemá spotrebiteľský charakter (s čím žalobca naďalej nesúhlasí), nemali ponechať nepovšimnutou a v odôvodnení napadnutého rozsudku právne neposúdenou a nevysvetlenou tú skutočnosť, že odmena za poskytnutie úveru predstavuje v danom prípade viac ako 100% reálne poskytnutej výšky úveru. Táto skutočnosť ich mala viesť k prijatiu záveru o neplatnosti úverovej zmluvy aj vtedy, ak by ju žalobca uzavrel ako podnikateľ na podnikateľské účely.

12. Záverom žalobca zdôraznil, že okresný súd nevykonal náležité dokazovanie na zistenie skutočného účelu úveru, nesprávne vyhodnotil žiadosť o poskytnutie pôžičky a jednostranne prihliadol na vyjadrenie žalovaného. Skutočným účelom úveru bola osobná spotreba a žiadosť o poskytnutie úveru žalobca nepodpísal. Súd k riešeniu otázky, či ide o spotrebiteľskú zmluvu alebo nie, pristupoval formalisticky, bez náležitého posúdenia viacerých skutkových otázok (účel úveru, existencia neprijateľných zmluvných podmienok, neprimeranosť výšky dojednanej odmeny za úver, úžernícke úroky a poplatky, zneužitie dominantného postavenia žalovaného v rámci daného právneho vzťahu, nedostatočné poučenia o uzatváraných zmluvách a ich právnych účinkoch, ako aj stav tiesne, v ktorom sa žalobca nachádzal v čase uzatvorenia zmlúv) a daný spor vôbec neposudzoval aj z hľadiska možnosti, že úverová zmluva je

neplatný právny úkon z dôvodu, že ním bola zastretá spotrebiteľská zmluva (§ 41a ods. 2 Občianskeho zákonníka).

13.V písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaný navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Okrem skutočností uvedených v konaní poukázal na existenciu právoplatného rozhodnutia vylučujúceho opodstatnenosť podanej žaloby, nakoľko o nárokoch veriteľa (tu v procesnom postavení žalovaného) voči dlžníkovi (tu v konaní ako žalobcovi) bolo rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom sp. zn. Rk97/08/16, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 15.12.2016 a na jeho základe je vedené exekučné konanie pod sp. zn. 154Ex 138/18.

14.Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná (neúspešná) strana sporu (§ 359 CSP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), vec preskúmal podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario za použitia § 219 ods. 3 v spojení s 378 ods. 1 CSP) rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 391 ods. 1 CSP.

15. Bezpredmetnou je odvolacia argumentácia založená na tvrdení o nesplnení podmienok rozsudku pre zmeškanie. Takáto forma súdneho rozhodnutia totiž v posudzovanej veci nebola využitá.

16.Pokiaľ ide o namietané nesprávne doručovanie rozsudku do súkromnej elektronickej schránky právneho zástupcu žalobcu, táto procesná vada bola zhojená dodatočným náležitým doručením predmetného rozhodnutia (č.l. 206 - 208 spisu) do „pracovnej“ elektronickej schránky (advokáta).

17.Opodstatnenou sa však naopak javí námietka, v zmysle ktorej súd, hoci čiastkovo uzavrel, že posudzovaný vzťah nie je spotrebiteľský (a žalobca to ani v štádiu odvolacieho konania relevantne nevyvrátil), neposúdil vec z pohľadu námietky, že odplata (za poskytnutý úver) je neprimeraná. Táto kategória (neprimeranosti) totiž môže niesť svoj odraz v právnom posúdení nie len v rámci spotrebiteľských vzťahov, ale i z pohľadu dobrých mravov, resp. poctivého obchodného styku.

18.Zároveň nemožno v okolnostiach danej veci prehliadnuť ani skutočnosť, že náležite nie je dostatočne ustálené základné skutkové vymedzenie súdnej veci, nakoľko nie je zrejmé, akú čiastku vlastne žalobca od žalovaného obdržal. Okresný súd len uvádza (bod 7 jeho odôvodnenia), že podľa zmluvy malo ísť o čiastku 8.256 eur, v žalobe sa však uvádza, že na účet bolo žalobcovi reálne poskytnutých 2.500 eur, resp. v žiadosti bolo 3.000 eur. Nie je teda zrejmé, či rozdiel (medzi 2.550 a 8.256) predstavoval refinancovanie iných/starších úverov a teda bola skutočne poskytnutá 8.256 eur takáto suma, alebo došlo (v rozpore s textom zmluvy) k poskytnutiu len 2500 eur.

19.Pre úplnosť, pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného o existencii prekážky v podobe rozhodcovského rozsudku, odvolací súd upriamuje pozornosť žalovaného na závery aplikačnej praxe v podobe uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/27/2011 zo dňa 29.11.2015.

22.Konštatované vo svojom súhrne viedlo krajský súd k zrušeniu a vráteniu veci okresnému súdu na ďalšie konanie, nakoľko komplexne/úplné posúdenie/vyhodnotenie predmetnej základnej otázky až v odvolacom konaní nekorešponduje prieskumnému charakteru odvolacieho konania

23.Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu dovolanie n i e j e príпустné.